

Lieta C-319/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 15. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Bundesgerichtshof [Federālā augstākā tiesa] (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 28. maijs

Atbildētāja un kasācijas sūdzības iesniedzēja:

Facebook Ireland Limited

Prasītāja un atbildētāja kasācijas tiesvedībā:

*Bundesverband der Verbraucherzentralen und
Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.*

Pamatlietas priekšmets

Aizliegums datu aizsardzības noteikumu pārkāpuma dēļ

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Vispārīgās datu aizsardzības regulas VIII nodaļas, it īpaši 80. panta 1. un 2. punkta, kā arī 84. panta 1. punkta, interpretācija; LESD 267. pants

Prejudiciālais jautājums

Vai tiesību normas, kas ietvertas Regulas (ES) 2016/679 VIII nodaļā, it īpaši 80. panta 1. un 2. punktā, kā arī 84. panta 1. punktā, nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas – līdztekus iejaukšanās pilnvarām, kas piemīt uzraudzības iestādēm, kuru kompetencē ir regulas piemērošanas uzraudzība un izpilde, un datu subjektu tiesību aizsardzības līdzekļiem –, neatkarīgi no individuālu datu subjektu konkrētu tiesību pārkāpumiem un bez datu subjekta pilnvarojuma, par Regulas

(ES) 2016/679 pārkāpumiem, no vienas puses, konkurentiem, un, no otras puses, atbilstoši valsts tiesībām pilnvarotām organizācijām, iestādēm un kamerām, piešķir tiesības vērsties pret pārkāpēju ar civilprasību tiesā jautājumos, kas skar negodīgas komercprakses aizlieguma neievērošanu vai tiesību aktu patērētāju tiesību aizsardzības jomā pārkāpumu vai aizliegumu izmantot spēkā neesošus Vispārējos darījumu noteikumus?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), VIII nodaļa, it īpaši 80. panta 1. un 2. punkts un 84. panta 1. punkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen [Likums par aizliegumiem patērētāju tiesību un citās jomās] (*Unterlassungsklagengesetz*, turpmāk tekstā – “*U[K]laG*”), 1. pants (Vispārējo darījumu noteikumos paredzētās aizlieguma un atsaukuma tiesības), 2. panta (Tiesības prasīt aizliegt patērētāju tiesību aizsardzībai neatbilstošu praksi) 2. punkta 11) apakšpunkts, 3. pants (Kompetentās iestādes), 4. pants (Tiesīgās iestādes)

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb [Likums par negodīgas konkurences novēršanu] (turpmāk tekstā – “*UWG*”), 3. pants (Negodīgas komercprakses aizliegums), 3.a pants (Likuma normu pārkāpums), 8. panta (Darbību pārtraukšana un aizliegumi) 1. un 3. punkts

Telemediengesetz [Telekomunikāciju likums] (turpmāk tekstā – “*TMG*”), 13. pants (Pakalpojumu sniedzēja pienākumi)

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja ir saskaņā ar *UKlaG* 4. pantu tiesīgo iestāžu sarakstā reģistrēta Vācijas federālo zemju Patērētāju tiesību aizsardzības centru Federālā apvienība. Īrijā reģistrētā atbildētāja tīmekļa vietnē www.facebook.de uztur interneta platformu “Facebook”, kas kalpo personas un pārējo datu apmaiņai. Atbildētājas māsasuzņēmums, Vācijā reģistrētā “Facebook Germany GmbH”, Vācijā reklamē attiecīgajā interneta platformā pieejamos reklāmas laukumus un sniedz atbalstu atbildētājas vietējiem reklāmas klientiem. Atbildētāja ir Vācijas reklāmas klientu līgumpartneri. Tā turklāt arī veic “Facebook” Vācijas klientu datu apstrādi. Atbildētājas un “Facebook Germany GmbH” mātesuzņēmums ir reģistrēts Amerikas Savienotajās Valstīs.

- 2 “Facebook” interneta platformā atrodas tā sauktais lietotņu centrs, kurā atbildētāja saviem lietotājiem dara pieejamas, tostarp, trešo pakalpojumu sniedzēju bezmaksas spēles. Izvēloties lietotņu centru 2012. gada 26. novembrī, tur tika piedāvāta spēle “The Ville”, turklāt, nospiežot pogu “Spēlēt tūlīt”, parādījās šāda informācija:
- 3 Uzklikšķinot augšā uz “Spēlēt spēli”, šī lietotne saņem: – *Tavu vispārīgo informāciju (?)*, – *Tavu elektroniskā pasta adresi*, – *Par Tevi*, – *Tavus statusa ziņojumus*, *Šī lietotne Tavā vārdā drīkst publicēt, tostarp, Tavus iegūtos punktus un vairāk.*
- 4 Tālāk tur atradās norāde: *Ja tu turpini, tu piekrīti “The Ville” Vispārējiem darījumu noteikumiem un privātuma politikai.*
- 5 Vispārējos darījumu noteikumus un privātuma noteikumus varēja atvērt, izmantojot elektronisko saiti. Attiecīgas norādes bija lasāmas arī pie dažādām citām spēlēm. Spēles “Scrabble” gadījumā norādes beidzās ar teikumu: *Šī lietotne Tavā vārdā drīkst publicēt statusa ziņojumus, fotogrāfijas un vairāk.*
- 6 Prasītāja apgalvo, ka lietotņu centrā ietverta norāžu, kas atveras, nospiežot pogu “Spēlēt tūlīt”, izklāsts ir negodīgs, tostarp, ņemot vērā likuma normu pārkāpumu sakarā ar normatīvajos aktos noteiktās prasības saņemt spēkā esošu lietotāja piekrišanu datu aizsardzības jomā neievērošanu. Turklāt spēles “Scrabble” gadījumā izmantoto noslēdzošo norādi tā uzskata par lietotājam neizdevīgu Vispārējo darījumu noteikumu.
- 7 Prasītāja būtībā lūdz noteikt atbildētājam pienākumu neīstenot iepriekš raksturoto praksi attiecībā uz patērētājiem, kuri ir Vācijas Federatīvās Republikas rezidenti, un aizliegt tai izmantot tādu klauzulu, kāda ir izmantota spēles “Scrabble” gadījumā.
- 8 Prasītāja šo prasību ir cēlusi neatkarīgi no kāda datu subjekta konkrētu tiesību pārkāpuma datu aizsardzības jomā un bez šāda datu subjekta pilnvarojuma.
- 9 *Landgericht* [Apgabaltiesa] apmierināja pret atbildētāju celto prasību. Atbildētājas iesniegtā apelācijas sūdzība tika noraidīta. Ar kasācijas sūdzību, kuru prasītāja lūdz noraidīt, atbildētāja turpina uzturēt spēkā savu prasījumu noraidīt prasību.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 10 Iesniedzējtiesa uzskata, ka apelācijas instances tiesa prasītājas prasījumus pareizi ir uzskatījusi par pamatotiem. Tādēļ, lai kasācijas sūdzību varētu apmierināt, ir būtiski, vai apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā, uzskatot prasību par pieņemamu.
- 11 Izvērtējot prasības pieņemamību, rodas jautājums par Regulas 2016/679 interpretāciju. Jautājums ir par to, vai tiesīgajām iestādēm, tādām kā patērētāju

tiesību aizsardzības organizācija, kura izskatāmajā lietā ir cēlusi prasību, pēc Regulas 2016/679 spēkā stāšanās saskaņā ar *UWG* 8. panta 3. punkta 3) apakšpunktu un *UKlaG* 3. panta 1. punkta pirmā teikuma 1) apakšpunktu ir tiesības, neatkarīgi no individuālu datu subjektu konkrētu tiesību pārkāpumiem un bez datu subjekta pilnvarojuma, par šīs regulas pārkāpumiem celt prasību tiesā civiltiesiskā kārtībā par jautājumiem, kas skar likuma normu pārkāpumu saskaņā ar *UWG* 3.a pantu, tiesību aktu patērētāju tiesību aizsardzības jomā pārkāpumu *UKlaG* 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunkta nozīmē vai spēkā neesošu Vispārējo darījumu noteikumu izmantošanu saskaņā ar *UKlaG* 1. pantu.

- 12 Prasītājas prasījumi, kas balstīti uz *TMG* 13. panta 1. punktu, pirms Regulas 2016/679 spēkā stāšanās bija pieņemami un pamatoti.
- 13 Saskaņā ar *TMG* 13. panta 1. punkta pirmā teikuma pirmo daļu pakalpojumu sniedzējam pirms lietošanas uzsākšanas vispārēji saprotami ir jāinformē lietotājs par personas datu iegūšanas un izmantošanas veidu, apjomu un mērķiem, ja vien šāda informēšana nav veikta jau agrāk. Apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka prasītājas izvirzītajos prasījumos apstrīdētā informācija, kas norādīta lietotņu centrā, neatbilst šīm prasībām un tādēļ prasība šajā ziņā ir pamatota.
- 14 Neievērojot informācijas sniegšanas pienākumu, kas izriet no *TMG* 13. panta 1. punkta pirmā teikuma pirmās daļas, atbildētāja ir pārkāpusi *UWG* 3.a pantu un *UKlaG* 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunktu. Apelācijas instances tiesa pareizi ir uzskatījusi, ka izskatāmajā lietā aplūkojamie noteikumi saskaņā ar *TMG* 13. pantu ir tirgus dalībnieku rīcību regulējošas normas *UWG* 3.a panta nozīmē. Turklāt tās ir tiesību normas, kas *UKlaG* 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunkta nozīmē reglamentē uzņēmuma veiktu patērētāja personas datu iegūšanas, apstrādes vai izmantošanas pieņemamību, kas ir iegūti, apstrādāti vai izmantoti reklāmas nolūkos. Apelācijas instances tiesa bez tam pamatoti ir uzskatījusi, ka Vācijas tiesību aktu datu aizsardzības jomā piemērojamību neietekmē apstākļi, ka atbildētāja ir reģistrēta Īrijā. Eiropas Savienības Tiesa savā spriedumā, 2018. gada 5. jūnijs, *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* (C-210/16, EU:2018:388, 55. punkts), attiecībā uz – arī izskatāmajā lietā esošo – saikni starp Īrijā reģistrēto atbildētāju, kas ir atbildīga par izskatāmajā lietā aplūkojamo datu apstrādi, un tās Vācijā reģistrēto māsasuzņēmumu, kas ir atbildīgs tikai par reklāmas pārdošanas veicināšanu Vācijā, jau ir lēmusi, ka Vācijas māsasuzņēmums ir jāuzskata par nodibinājumu Direktīvas 95/46/EK 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē.
- 15 Turklāt sakarā ar to, ka atbildētāja nav izpildījusi izskatāmajā lietā būtisko informācijas sniegšanas pienākumu datu aizsardzības jomā, tā saskaņā ar *UKlaG* 1. pantu ir izmantojusi spēkā neesošu Vispārējo darījumu noteikumu. Arī šajā ziņā prasība sākotnēji bija pamatota.

Jautājums par prasības pieņemamību

- 16 Prasība sākotnēji bija arī pieņemama. Pirms Regulas 2016/679 spēkā stāšanās prasītājam it īpaši bija tiesības izvirzīt prasījumus, ceļot prasību tiesā civiltiesiskā kārtībā.
- 17 *UWG* 8. panta 3. punkta 3) apakšpunktā ir paredzēts, ka no *UWG* 8. panta 1. punkta izrietošās tiesības prasīt aizliegt saskaņā ar *UWG* 3. pantu nepieņemamu komercdarbību ir tiesīgām iestādēm, kuras pierāda, ka tās saskaņā ar *UKlaG* 4. pantu ir iekļautas tiesīgo iestāžu sarakstā. Prasītāja patērētāju tiesību aizsardzības organizācija ir iekļauta tiesīgo iestāžu sarakstā atbilstoši *UKlaG* 4. pantam. Prasītājam kā šādai iestādei Direktīvas 95/46/EK darbības jomā saskaņā ar *UWG* 8. panta 1. punktu un 3. punkta 3) apakšpunktu, to skatot kopā ar *UWG* 3. panta 1. punktu un 3.a pantu, bija tiesības prasīt aizliegt datu aizsardzības tiesību aktu (konkrēti – Direktīvas 95/46/EK 10. panta a) punkta, *TMG* 13. panta 1. punkta pirmā teikuma pirmās daļas) pārkāpumus, ņemot vērā likuma normu pārkāpumu, kas izpaužas kā prettiesiska komercdarbība (skat. Tiesas spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Fashion ID*, C-40/17, EU:2019:629, 63. punkts).
- 18 Prasītājas tiesības celt prasību noteikt aizliegumu turklāt izrietēja no *UKlaG* 3. panta 1. punkta pirmā teikuma 1) apakšpunkta. Tajā ir noteikts, ka tiesīgās iestādes šī noteikuma nozīmē var prasīt aizliegumu patērētāju aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumu dēļ, pie kuriem saskaņā ar *UKlaG* 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunktu pieder arī tiesību akti, kas reglamentē patērētāja personas datu iegūšanas, apstrādes vai izmantošanas pieņemamību, ko uzņēmējs veic reklāmas nolūkos.
- 19 Prasītājas tiesības izvirzīt prasījumu attiecībā uz Vispārējā darījumu noteikuma izmantošanu izrietēja no *UKlaG* 3. panta 1. punkta pirmā teikuma 1) apakšpunkta. Tajā ir noteikts, ka tiesīgajām iestādēm saskaņā ar *UKlaG* 1. pantu ir tiesības prasīt aizliegt izmantot Vispārējos darījumu noteikumus, kas saskaņā ar *Bürgerliches Gesetzbuch* [Vācijas Civilkodekss] (turpmāk tekstā – “*BGB*”) 307. pantu nav spēkā. Līdz ar to pirms Regulas 2016/679 spēkā stāšanās tiesīgās iestādes *UKlaG* 3. panta 1. punkta pirmā teikuma 1) apakšpunkta nozīmē saskaņā ar *UKlaG* 1. pantu, prasot aizliegumu, varēja vērsties pret personu, kura izmantoja Vispārējo darījumu noteikumu, kas datu aizsardzības noteikuma pārkāpuma dēļ saskaņā ar *BGB* 307. pantu nebija spēkā.
- 20 Sakarā ar Regulas 2016/679 spēkā stāšanos attiecīgā tiesiskā situācija varētu būt būtiski mainījusies.
- 21 Prasītājas prasījumi ir pamatoti arī pēc Regulas 2016/679 spēkā stāšanās. *TMG* 13. panta 1. punkta noteikums pēc attiecīgās regulas spēkā stāšanās gan vairs nav piemērojams. Tagad ir jāievēro pienākums nodrošināt informāciju, kas izriet no Regulas 2016/679 12.–14. panta. Atbildētāja nav izpildījusi savu pienākumu, kas izriet no Regulas 2016/679 12. panta 1. punkta pirmā teikuma, kodolīgā, pārredzamā, saprotamā un viegli pieejamā veidā, izmantojot skaidru un vienkāršu

valodu, datu subjektam sniegt attiecīgās regulas 13.panta 1.punkta c) un e) apakšpunktā minēto informāciju par datu apstrādes nolūkiem.

- 22 Gadījumā, ja uz prejudiciālo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši, ar Regulas 2016/679 spēkā stāšanās tomēr ir zudušas prasītājas sākotnējās tiesības celt prasību. Tiesību celt prasību zudums ir jāņem vērā arī kasācijas tiesvedībā un tas nozīmē, ka prasība ir jāuzskata par nepieņemamu.

Konkurences tiesību aktos noteiktas organizāciju tiesības celt prasību?

- 23 Strīdīgs ir jautājums, vai tiesīgām iestādēm *UKlaG* 4.panta nozīmē pēc Regulas 2016/670 spēkā stāšanās ir tiesības saskaņā ar *UWG* 8.panta 3.punkta 3) apakšpunktu celt prasību par minētās regulas datu aizsardzības noteikumu, kas saskaņā ar *LESD* 288.panta otrās daļas pirmo teikumu ir tieši piemērojami, pārkāpumiem, ņemot vērā likuma normu pārkāpumu atbilstoši *UWG* 3.a pantam.
- 24 Vienā doktrīnā tiek pārstāvēts viedoklis, ka Regulā 2016/679 ir galīgi reglamentēta tajā ietvertu datu aizsardzības noteikumu īstenošana; tādēļ tā noliedz no konkurences tiesībām izrietošas konkurentu tiesības celt prasību un prezumē organizāciju tiesības celt prasību tikai attiecīgās regulas 80.pantā paredzēto nosacījumu izpildes gadījumā.
- 25 Citā doktrīnā tiek uzskatīts, ka Regulā 2016/679 paredzētās tiesībaizsardzības normas nav galīgas un tādēļ *UWG* 8.panta 3.punktā minētie konkurenti, organizācijas un iestādes joprojām saglabā tiesības celt prasību noteikt aizliegumu, ņemot vērā likuma normu pārkāpumu *UWG* 3.a panta nozīmē.
- 26 Savukārt vēl citā doktrīnā tiek noraidītas konkurentu tiesības celt prasību, bet tiek apstiprinātas tiesības organizācijām *UKlaG* 3.panta nozīmē celt prasību saukt pie atbildības par pārkāpumiem saskaņā ar *UKlaG* 2.panta 2.punkta pirmā teikuma 11) apakšpunktu, ja organizācijas izpilda Regulas 2016/679 80.panta 2.punktā minētos nosacījumus.
- 27 Visbeidzot, tiek arī uzskatīts, ka Regula 2016/679 neesot radījusi nekādas izmaiņas konkurentu tiesībās celt prasību atbilstoši *UWG* 8.panta 3.punkta 1) apakšpunktam, savukārt organizācijām tiesības celt prasību esot tikai attiecīgās regulas 80.pantā paredzēto nosacījumu izpildes gadījumā.
- 28 No Regulas 2016/679 **teksta**, konkrēti – tās VIII nodaļas noteikumiem, neizriet tiesīgo iestāžu, kuras *UWG* 8.panta 3.punkta 3) apakšpunkta nozīmē darbojas patērētāju interešu aizsardzībā, tiesības celt prasību.
- 29 Regulas 2016/679 80.panta 1.punktā gan ir paredzēts, ka tiesības celt prasību ir bezpeļņas struktūrām, organizācijām vai apvienībām, kuras ir pienācīgi izveidotas saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem, kuru statūtos noteiktie mērķi atbilst sabiedrības interesēm un kuras darbojas datu subjektu tiesību un brīvību aizsardzības jomā attiecībā uz viņu personas datu aizsardzību. Tomēr ir izvirzīts nosacījums, ka datu subjektam ir jāpilnvaro attiecīgā struktūra, organizācija vai

apvienība viņa vārdā īstenot 77., 78. un 79. pantā minētās tiesības un viņa vārdā īstenot 82. pantā minētās tiesības saņemt kompensāciju, ja to paredz dalībvalsts tiesību akti.

- 30 Izskatāmajā lietā aplūkojamo tiesību celt prasību atbilstoši *UWG* 8. panta 3. punkta 3) apakšpunktam gadījumā runa nav par prasību datu subjekta uzdevumā un vārdā, lai īstenotu tā individuālās tiesības. Gluži pretēji, tajā ir reglamentētas savās tiesībās balstītas tiesības celt kolektīvo prasību, kas saistībā ar likuma normu pārkāpuma nosacījumu saskaņā ar *UWG* 3.a pantu ļauj objektīvi tiesiski saukt pie atbildības par Regulas 2016/679 noteikumu pārkāpumiem, neatkarīgi no individuālu datu subjektu konkrētu tiesību pārkāpumiem un bez šādu datu subjektu pilnvarojuma.
- 31 Tiesības celt kolektīvo prasību, lai objektīvi tiesiski īstenotu datu aizsardzības tiesību aktus, nav reglamentētas arī Regulas 2016/679 80. panta 2. punktā. Atbilstoši tam dalībvalstis gan var paredzēt, ka jebkurai šā panta 1. punktā minētajai struktūrai, organizācijai vai apvienībai neatkarīgi no datu subjekta dota pilnvarojuma ir tiesības minētajā dalībvalstī iesniegt sūdzību uzraudzības iestādei, kura ir kompetenta, ievērojot 77. pantu, un īstenot tiesības, kas minētas 78. un 79. pantā. Tomēr vēl ir arī vajadzīgs, lai apstrādes rezultātā būtu pārkāptas datu subjekta tiesības saskaņā ar šo regulu. Līdz ar to arī Regulas 2016/679 80. panta 2. punkta noteikumā atbilstoši tā formulējumam tiesības celt prasību nav paredzētas apvienībām, kuras – kā izskatāmajā lietā, balstoties uz *UWG* 3.a pantu un 8. panta 3. punkta 3) apakšpunktu –, neatkarīgi no konkrēta datu subjekta individuālo tiesību pārkāpuma, izvirza iebildumus par objektīviem datu aizsardzības pārkāpumiem. Tas pats izriet no Regulas 2016/679 142. apsvēruma otrā teikuma, kurā arī ir norādīta prasība par datu subjekta tiesību pārkāpumu kā nosacījums tiesībām celt kolektīvo prasību, neatkarīgi no personas dota pilnvarojuma.
- 32 Tiesību celt kolektīvo prasību pieņemamību nevar balstīt arī uz Regulas 2016/679 84. panta 1. punktu, atbilstoši kuram dalībvalstis paredz noteikumus par citām sankcijām, ko piemēro par attiecīgās regulas pārkāpumiem, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šos noteikumus īsteno. Atbilstoši Regulas 2016/679 sistēmai tiesības celt kolektīvo prasību, kādas tās ir reglamentētas *UWG* 8. panta 3. punktā, nevar kvalificēt kā sankciju jau tādēļ vien, ka Savienības likumdevējs regulas VIII nodaļā skaidri nodala starp tiesību aizsardzības līdzekļiem, atbildību un sankcijām un no kopsakara starp regulas 84., 83. pantu un 148.–152. apsvērumu izriet, ka sankcijas regulas 84. panta nozīmē ir administratīvie un kriminālsodi par pārkāpumiem.
- 33 Interpretācija, ievērojot Regulas (ES) 2016/679 **sistēmisko kopsakaru**, neļauj skaidri noteikt, vai Savienības likumdevējs ar attiecīgo regulu ir saskaņojis ne tikai personas datu aizsardzības noteikumus, bet arī atbilstoši tai piemītošo tiesību īstenošanu.

- 34 Regulā 2016/679 uzraudzības iestādēm tās 51. panta 1. punkta un 4. panta 21. punkta nozīmē ir piešķirti plaši uzraudzības pienākumi, kā arī izmeklēšanas un korektīvās pilnvaras. No iepriekš minētā varētu secināt, ka Savienības likumdevējs principā uzskata, ka uzraudzības iestādes īsteno regulas noteikumus. Ņemot vērā šos plašos uzraudzības iestāžu pienākumu un pilnvaru regulējumus, Regulas 2016/679 80. panta 2. punktā paredzēto izņēmuma klauzulu, kas reglamentē tiesības celt kolektīvo prasību, varētu uzskatīt par atkāpi. Šādos apstākļos šaubas rada Regulas 2016/679 80. panta 2. punktā ietvertās izņēmuma klauzulas plaša interpretācija, ignorējot šajā noteikumā paredzēto “datu subjekta tiesību” nosacījumu.
- 35 Atbilstoši iepriekš minētajam arī ģenerālvokāts (ģenerālvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumi lietā, 2018. gada 18. decembris, *Fashion ID*, C-40/17, EU:2018:1039, 47. punkts) uzskata, ka sakarā ar Regulas 2016/679 pieņemšanu, ar kuru tika aizstāta Direktīva 95/46/EK, kas dalībvalstīm ļāva brīvi izvēlēties līdzekļus tās transponēšanai, valstu tiesību normas, ar kurām īsteno regulu, principā var tikt pieņemtas tikai tad, ja tās ir skaidri atļautas.
- 36 Tomēr pret galīgu tiesisko regulējumu varētu liecināt tas, ka Regulas 2016/679 77. panta 1. punktā, 78. panta 1. un 2. punktā, kā arī 79. panta 1. punktā attiecīgi ir ietverta frāze “neskarot jebkādu citus [...] tiesību aizsardzības līdzekļus”. Turklāt Regulas 2016/679 82. panta 1. punktā jebkurai personai, kurai šīs regulas pārkāpuma rezultātā ir nodarīts materiāls vai nemateriāls kaitējums, ir paredzētas tiesības saņemt kompensāciju par tai nodarīto kaitējumu. No iepriekš minētā varētu secināt, ka Regulā 2016/679 nav izslēgta iespēja, ka pret tajā paredzēto datu aizsardzības noteikumu pārkāpumu vēršas nevis datu subjekts, bet gan cita persona regulas 80. panta 2. punkta nozīmē.
- 37 Arī **regulatīvais mērķis** neļauj sniegt viennozīmīgu atbildi uz prejudiciālo jautājumu.
- 38 Par labu pieņēmumam, ka no konkurences tiesībām izrietošas tiesības celt kolektīvo prasību saskaņā ar *UWG* 8. panta 3. punkta 3) apakšpunktu joprojām ir pieņemamas, varētu liecināt fakts, ka tādējādi atbilstoši efektivitātes principam tiktu saglabāta vēlama papildu tiesībaizsardzības iespēja, lai saskaņā ar Regulas 2016/679 10. apsvērumu nodrošinātu personas datu augsta līmeņa aizsardzību.
- 39 No otras puses, šādu tiesību celt kolektīvo prasību pieņemamība varētu nebūt saderīga ar Savienības likumdevēja izvirzīto saskaņošanas mērķi, izstrādājot Regulu 2016/679. Šim mērķim varētu neatbilst datu aizsardzības noteikumu īstenošana, izmantojot citus, nevis regulā paredzētos instrumentus, ko īsteno privātpersonas, tātad, no vienas puses, konkurenti, un, no otras puses, uzņēmēju un patērētāju tiesību aizsardzības organizācijas *UWG* 8. panta 3. punkta nozīmē.
- 40 Pastāv arī šaubas par to, ka regulas īstenošanas sistēmā ir konstatējams aizsardzības trūkums, kas būtu jānovērš, pieļaujot konkurences tiesībās paredzētas

privātpersonu tiesības celt prasību UWG 8. panta 3. punkta nozīmē. Saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. panta 3. punktu personas datu aizsardzības atbilstību noteikumiem kontrolē neatkarīga iestāde. Atbilstoši iepriekš minētajam Regulā 2016/679 ir pilnībā reglamentēti uzraudzības iestāžu uzdevumi un pilnvaras. Varētu pastāvēt risks, ka konkurence objektīvo datu aizsardzības tiesību aktu īstenošanā, ko, no vienas puses, veic uzraudzības iestādes un, no otras puses, civiltiesas, var likvidēt uzraudzības iestāžu diferencētās pilnvaras un radīt atšķirības datu aizsardzības tiesību aktu īstenošanā Eiropas Savienībā.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma pārkāpums UKlaG 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunkta nozīmē

- 41 Ir jāprecizē arī tas, vai tiesīgām iestādēm, kas noteiktas UKlaG 3. panta 1. punkta pirmā teikuma 1) apakšpunktā, pēc Regulas 2016/679 spēkā stāšanās ir tiesības saukt pie atbildības par attiecīgajā regulā reglamentēto datu aizsardzības noteikumu pārkāpumiem, ņemot vērā UKlaG 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunktu.
- 42 Vienā doktrīnā ir pārstāvēts viedoklis, ka UKlaG 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunktā esot saskatāma Regulas 2016/679 80. panta 2. punkta priekšlaicīga daļēja transponēšana.
- 43 Citā doktrīnā principā ir noraidītas šādas tiesības celt prasību. Esot apšaubāmi, vai UKlaG 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunktā norādītie datu aizsardzības tiesiskie regulējumi, kuri esot attiekušies uz *Bundesdatenschutzgesetz* [Federālā datu aizsardzības likuma], iepriekšējās redakcijas tiesiskajiem regulējumiem, kas zaudēja spēku ar 2018. gada 25. maiju, un neatbilstot kopš tā laika spēkā esošajiem Federālā datu aizsardzības likuma jaunās redakcijas noteikumiem, atbilstot Savienības tiesību prasībām, kas izvirzītas patērētāju tiesību aizsardzības likumam. Katrā ziņā Savienības tiesību juridisks pamats neesot atrodams Direktīvā 2009/22/EK par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību.

Spēkā neesošu Vispārējo darījumu noteikumu izmantošana saskaņā ar UKlaG 1. pantu

- 44 Visbeidzot, jautājums ir par to, vai pēc Regulas 2016/679 spēkā stāšanās prasītājam ir tiesības celt prasību par attiecīgajā regulā reglamentēto datu aizsardzības noteikumu izpildi, kuras mērķis ir pārbaudīt kādu no Vispārējiem darījumu noteikumiem.
- 45 Saskaņā ar UKlaG 3. pantu tiesīgās iestādes, pamatojoties uz UKlaG 1. pantu, var celt prasību aizliegt izmantot Vispārējos darījumu noteikumus, kas atbilstoši BGB 307. pantam ir spēkā neesoši.

- 46 Nav viennozīmīgas atbildes uz jautājumu, vai tādas struktūras kā prasītāja, kam saskaņā ar *UKlaG* 3. pantu ir tiesības celt prasību, arī pēc Regulas 2016/679 spēkā stāšanās (joprojām) ir tiesīgas prasīt noteikt aizliegumu izmantot Vispārējos darījumu noteikumus, ja šī prasība ir balstīta uz attiecīgajā regulā reglamentēto datu aizsardzības noteikumu pārkāpumu.
- 47 Tā, piemēram, tiek pausts viedoklis, ka, ņemot vērā Regulas 2016/679 mērķi panākt pilnīgu saskaņošanu, esot jāuzskata, ka attiecīgās regulas 80. panta 2. punktā esot galīgi reglamentētas organizāciju iespējas panākt tiesību īstenošanu. Regulā 2016/679 precīzi paredzēti noteikumi piešķirot dalībvalstīm iespēju izveidot organizācijām autonomas un no pilnvarojuma neatkarīgas īstenošanas tiesības. Tādēļ, ņemot vērā Regulā 2016/679 paredzēto datu apstrādes darbību novērtējumu, jāizslēdz tādu instrumentu kā Vispārējo darījumu noteikumu satura pārbaudes izmantošana, tāpat kā konkurences tiesību aktos paredzētās pārbaudes piemērošana. Šāda veida iespējas organizācijām panākt tiesību īstenošanu vairs neesot nepieciešamas, jo, izmantojot Regulas 2016/679 izņēmuma klauzulu, Vācijas likumdevējs varot ieviest plašas tiesības celt kolektīvo prasību vai attiecīgi iesniegt kolektīvo sūdzību.

Konkrēta tiesību pārkāpuma neesamība

- 48 Kā jau iepriekš raksturots, tiesību celt prasību izbeigšanās kasācijas tiesvedības laikā nozīmē, ka prasība ir nepieņemama. Tiesības celt prasību nevar apstiprināt, pamatojumam norādot, ka Savienības tiesībām atbilstīgas interpretācijas gadījumā noteikumos saskaņā ar *UKlaG* 3. panta 1. punkta pirmā teikuma 1)–3) apakšpunktu, to skatot kopā ar *UKlaG* 1. pantu un 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunktu, esot saskatāma Regulas 2016/679 80. panta 2. punkta (priekšlaicīga) transponēšana.
- 49 Tomēr tiek pausts viedoklis, ka saskaņā ar *UKlaG* 3. panta 1. punkta pirmā teikuma 1)–3) apakšpunktu organizācijām esot tiesības celt prasību, lai sauktu pie atbildības par pārkāpumiem atbilstoši *UKlaG* 2. panta 2. punkta pirmā teikuma 11) apakšpunktam, ja organizācijas izpilda Regulas (ES) 2016/679 80. panta 1. punktā minētos nosacījumus.
- 50 Tomēr ar šādu argumentāciju izskatāmajā lietā nevar uzskatīt, ka prasītājai ir tiesības celt prasību. Tas tādēļ, ka pat tad, ja principā uzskatītu par iespējamu Regulas 2016/679 80. panta 2. punkta (priekšlaicīgu) transponēšanu, kā tas ir minēts iepriekš raksturotajā viedoklī, attiecīgas Savienības tiesībām atbilstošas interpretācijas gadījumā, ņemot vērā Regulas 2016/679 80. panta 2. punktu, to skatot kopā ar 1. punktu, prezumējums par tiesībām celt prasību saskaņā ar *UKlaG* 3. panta 1. punkta pirmo teikumu būtu saistīts ar nosacījumu, ka ir izpildītas prasības, kurām Savienības likumdevējs ir pakārtojis iespēju dalībvalstīm izveidot tiesības celt kolektīvo prasību. Izskatāmajā lietā tas tā nav, proti, dalībvalstīm ar Regulas 2016/679 80. panta 2. punktu paredzētā iespēja izveidot organizācijām tiesību aizsardzības iespēju aptver tikai tādas tiesību aizsardzības līdzekļus, ar

kuriem jebkura struktūra, organizācija vai apvienība izvirza iebildumus par apstrādes rezultātā pārkāptām datu subjekta tiesībām saskaņā ar šo regulu.

- 51 Šie nosacījumi nav izpildīti. Prasību gan var celt, ja, veicot datu apstrādi regulas 4. panta 2. punkta nozīmē, ir noticis tiesību pārkāpums. Tomēr prasītāja neceļ prasību par datu subjekta tiesību pārkāpumu regulas 80. panta 2. punkta nozīmē. Gluži pretēji, prasītājas prasījums ir vērsts uz abstraktu atbildētājas lietotņu centra prezentācijas pārbaudi, pamatojoties uz objektīviem datu aizsardzības tiesību aktu kritērijiem, prasītājai neminot faktus par identificētas vai identificējamās fiziskas personas Regulas 2016/679 4. panta 1. punkta nozīmē tiesību pārkāpumu.

DARBA VERSIJA